

МЕРКАВАННІ

Што лепш: брацца за нізкааплатавую работу або чакаць лепшую прапанову?

З такім надзвычайным пытаннем мы звярнуліся да работнікаў дзяржаўных органаў і простых працаўнікоў.

Старшыня Новалукіпольскага гарадскога выканаўчага камітэта Віталь ФАДЗЕЕЎ:

— Калі чалавек сядзіць наогул без работы, то неабходна выкарыстоўваць любую магчымасць, каб зарабіць на жыццё. А вось ужо на нейкім месцы можна паралельна шукаць больш цікавыя варыянты, удасканальваць свае навыкі і ўменні. Што рабіць, калі работа вельмі нялёгка і адымае ўвесь час? Адкажу так: у мяне ў маладосці быў перыяд, калі я працаваў у Мінску на канвееры. Праца была вельмі цяжкая, але я знаходзіў час, каб вучыцца і развівацца... Увогуле, адзінага адказу на ваша пытанне няма, усё індывідуальна. Калі не хапае адукацыі, то трэба вучыцца. Але наяўнасць дыплама не гаворыць аб адукаванасці, акрамя таго, гэта не канчатковая мэта. Вучыцца трэба пастаянна ў рамках прафесіі і не толькі.

Намеснік старшыні камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінскага гарадскога выканаўчага камітэта, начальнік упраўлення занятасці насельніцтва Таццяна КУДЗЕВІЧ:

— Мне часта задаюць гэтае пытанне на кірмашах вакансій і прэс-канферэнцыях. Я лічу, што ўзровень аплаты працы не павінен быць самым галоўным крытэрыем. Калі гэта выпускнік навучальнай установы, то што ён можа прапанаваць наймальніку, калі не валодае практычным вопытам? Усім выпускнікам я кажу: калі прапанава адпавядае кваліфікацыі, то вы павінны атрымаць першы вопыт работы. Калі ў чалавека досыць вялікі стаж кіраўнічай працы, гэта кваліфікаваны спецыяліст, і ён раптам пойдзе працаваць дворнікам, то яму складана будзе вярнуцца на кіруючую пазіцыю. Таму ў такім выпадку лепш чакаць прапанову, якая будзе адпавядаць яго кампетэнцыі.

У мяне быў выпадак: на прыём прыйшоў чалавек, які працаваў кіраўніком 15 гадоў, пасля чаго ўзніклі праблемы са здароўем, і ён сышоў на доўгі перапынак. Шукаў працу не зважаючы на ўзровень аплаты, а арыентуючыся на свае кваліфікацыі і вопыт — і ён яе знайшоў. Калі чалавек арыентуецца толькі на высокую зарплату, ён звычайна завяшае свае магчымасці, таму здараецца неспадзеянне прапаноў наймальнікам і прэтэндэнтам.

Офіс-менеджар кампаніі ЕРАМ Наталля МАЗУРЫНА:

— Мне здаецца, гэта залежыць ад кожнага чалавека і ад сітуацыі, у якой ён знаходзіцца. Многія маладыя людзі пасля ўніверсітэта лічаць, што лепш пахадзіць на курсы і яшчэ трохі пачакаць, каб падцягнуць свае веды да патрэбнага ўзроўню і адразу пайсці на добрую работу. І гэта, на мой погляд, правільна. Нізкааплатавую работу зараз знайсці не праблема, танная рабочая сіла на рынку патрэбна заўсёды. Іншае пытанне — наколькі такія прапановы выгадныя для чалавека? Бо трэба разумець, што на рабоце — любой — ты марнуеш свае сілы, час, здароўе, але гэта ўсё не мае сэнсу, калі даход не акупляе затраты на яе.

З іншага боку, заўсёды бываюць бязвыхадныя сітуацыі, калі грошы патрэбны хутка, а часу шукаць добрую работу няма. У такіх выпадках лепш пайсці на нізкааплатавую вакансію на нейкі нявялікі тэрмін, чым застацца наогул без фінансаў. І не варта забываць, што сярод людзей заўсёды ёсць тыя, хто займаецца любімай (часам нізкааплатавай) прафесіяй — валанцёры, абаронцы навакольнага асяроддзя і, напрыклад, тыя, хто дапамагае дзецям. На такія пазіцыі, як мне здаецца, людзі ідуць не для сваёй выгады, а дзеля ідэі. Хоць ўсё роўна любая праца, асабліва такая важная, павінна быць годна аплачана.

Выпускнік факультэта міжнародных адносін БДУ Аляксандр НЯХАЙ:

— Я лічу, што чакаць добрую прапанову ў цяперашні час не зусім практычна. Паўсюдныя скарачэнні, мізэрны попыт на спецыялістаў без вопыту — усё гэта сведчыць пра тое, што чакаць бессэнсоўна.

Але і ісці ў любое месца — таксама не варыянт. Тут неабходна размяжоўваць: адна справа, калі ты вольная птушка, не абцяжараная сям'ёй, крэдытам ці яшчэ чымсьці, што патрабуе пастаянных грашовых уліванняў, і зусім іншае, калі табе проста неабходная работа, каб выжыць. Пагадзіцца на работу, а потым праз пару месяцаў сысці, калі куды-небудзь паклічуць, таксама не зусім добра.

Я год назад скончыў універсітэт па спецыяльнасці знешнеэканамічная дзейнасць з высокім балам, выдатным веданнем дзвюх замежных моў, але знайсці годную працу ў мяне не атрымалася. Прапановы, дзе ў прамыя абавязкі ўваходзіла работа сакратара і нават кур'ера, мяне не задавальнялі. Абнаўляць кожны дзень профіль на сайтах з вакансіямі за паўгода пошукаў мне надакучыла, таму я прайшоў ІТ-курсы, за месяц асвоіў новую прафесію і ўжо знайшоў работу. Выходжу з пачатку 2018 года.

Уладзіслаў ЛУКАШЭВІЧ. lukashevich@vziazda.by

ПРАЦА ЗНОЙДЗЕЦЦА ЎСІМ?

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар. «МС».)

А ў абмен на «статус» беспрацоўнага, запатрабавалі выконваць шэраг умоў: не адмаўляцца ад прапанаванай работы, звяртацца да наймальнікаў ва ўстаноўлены тэрмін, удзельнічаць у аплатных грамадскіх работах.

Па рашэнні мясцовых органаў вызваліць ад падатку маглі тых, хто апынуўся ў складанай жыццёвай сітуацыі.

У сакавіку дзеянне дэкрэта прыпынілі: было вырашана, што на працягу года збор спяганцаў увогуле не будзе. Дакумент адправілі на дапрацоўку. Але задача — знайсці работу ўсім — засталася. З канца сакавіка да канца красавіка ў раёнах дзейнічалі камісіі па працаўладкаванні. У іх склад уваходзілі кіраўнікі выканкамаў, прадстаўнікі розных упраўленняў і службаў.

Не ходзіш на работу — плаці

На снежаньскай нарадзе, прысвечанай праектам прававых актаў, скіраваных на развіццё рэальнага сектара эканомікі, навуковай дзейнасці і забеспячэнне занятасці насельніцтва, Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка заявіў, што новая рэдакцыя дэкрэта № 3 павінна быць прыземленай і збалансаванай.

— Каб мы не падвяргаліся крытыцы і нас не называлі рэтраградамі, мы павінны дапрацаваць гэты дакумент з улікам тых недахопаў і, магчыма, памылак, якія былі дапушчаны, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — З аднаго боку, неабходна даць людзям магчымасць уладкавацца на работу, з іншага — прымусіць працаваць тых, хто сёння можа, але не хоча.

Яшчэ адно канцэптэуальнае патрабаванне: мы не адсюль, з цэнтара, павінны шукаць гэтых непрацуючых грамадзян і прымяняць да іх меры. Яны жывуць у канкрэтных гарадах і сёлах, і там ёсць органы ўлады, якія разбіраюцца ў сітуацыі.

Падрабязней аб прапановах, якія ўводзіць у новую рэдакцыю, паведаміла **старшыня Пастаяннай камісіі па працы і сацыяльным пытаннях Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Тамара КРАСОЎСКАЯ**. Расказваючы пра навацыі, дэпутат парламента адзначыла, што пры ўладкаванні на работу грамадзян, якія не могуць на роўных канкураваць на рынку, будзе выкарыстоўвацца індывідуальны падыход.

— Мы заўважылі, што наймальнікі не вельмі ахвотна хочуць браць выпускнікоў ВНУ і каледжаў без вопыту, а таксама жанчын, якія толькі выйшлі

Фота Марыны БЕГУНОВАЙ

з водпуску па доглядзе за дзіцем. Для таго каб знайсці працоўнае месца для кожнага, у раёнах павінны быць створаны спецыяльныя камісіі. У іх увайдзюць дэпутаты ўсіх узроўняў, прадстаўнікі ЖКГ, упраўленняў унутраных спраў, аддзелаў адукацыі і занятасці.

Тамара Красоўская дадала, што нельга ўсе рэгіёны параўноўваць з Мінскам, дзе база вакансій налічвае тысячы прапаноў. Павінны быць вызначаны тэрыторыі з напружанай сітуацыяй на рынку. Іх пералік неабходна зацвярджаць штогод. Выйсце для такіх рэгіёнаў — адкрыццё новых працоўных месцаў, перападрыхтоўка спецыялістаў і стымуляванне самазанятасці.

Ствараць таксама адзіную інфармацыйную базу грамадзян, не занятых у эканоміцы.

— Важна, каб дзяржаўныя органы ўзаемадзейнічалі пры яе вядзенні, — лічыць старшыня камісіі. — Інфармацыя ў базе павінна актуалізавацца штомесячна — хто пераехаў у іншы рэгіён, хто праходзіць курсы. Вылічыць, ці ёсць работа ў чалавека, можна будзе таксама з дапамогай ID-карткі, якую ў наступным годзе плануець завесці на кожнага грамадзяніна.

А вось уздзейнічаць на тых, хто працаваць не хоча, складана, прызнаецца дэпутат. «Многія, хто быў уладкаваны камісіяй вясной, ужо звольніліся. Хоць ім і месца на добрых прадпрыемствах знайшлі, і заробак далі».

Да гэтай катэгорыі будуць прымяняць эканамічныя рычагі. Незанятым грамадзянам працаздольнага ўзросту давадзецца аплачваць паслугі, якія субсідзіруюцца з бюджэту, у стапрацэнтным памеры. Дакладны пералік такіх паслуг будзе распрацаваны ўрадам у першым квартале 2018 года. Магчыма, у гэтым спісе акажуцца паслугі па газа- і электразабеспячэнні. Пры гэтым бела-

ЛІЧБЫ

470 тысяч — столькі апавяшчэнняў «утрыманцам» разаслалі падатковыя органы. Збор на фінансаванне дзяржвыдаткаў аплатаці 62,7 тысячы чалавек — гэта 18,6 мільёна рублёў.

Пасля нарады ў Прэзідэнта ў сакавіку было выдадзена распараджэнне вярнуць грошы тым, хто ўладкаваўся на работу, дасягнуў пенсійнага ўзросту або прызнаны недзяздольным ці інвалідам (незалежна ад прычыны, даты наступлення і тэрміну інваліднасці). Па звестках у кастрычніку, збор на ўтрыманства вярнулі 15,2 тысячы грамадзян у агульным памеры 4,5 мільёна рублёў. Астатнія грошы пайшлі на сацыяльныя патрэбы.

русы, якія не маюць работы, але знаходзяцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі, будуць вызвалены ад такой платы.

Дапамога прадпрымальнікам і былым зняволеным

Для таго каб забяспечыць людзей работай, у Міністэрства працы і сацыяльнай абароны ёсць шэраг правяральных мер. Ахвотным заняцца прадпрымальніцкай дзейнасцю, аказаць паслугі ў сферы агракультуры ці стаць рамеснікам выдаецца субсідыя. Яна складае 11 бюджэту пражытачнага мінімуму (ці 269,5 рубля). Тым, хто збіраецца адкрыць сваю справу ў вёсках, малых гарадах ці рэгіёнах з высокай напружанасцю на біржы, выплачваюць дапамогу ў памеры 15 БПМ (бюджэту пражыткавага мінімуму), а пры арганізацыі бізнесу, звязанага з выкарыстаннем вынікаў навуковых даследаванняў і распрацовак, — 20 БПМ.

За студзень — лістапад мінулага года субсідыі атрымала больш за 1,6 тысячы беспрацоўных. Больш за ўсё іх было выдадзена ў Гомельскай і Магілёўскай абласцях (358 і 302 адпаведна). У Брэсцкім рэгіёне дапамогу для адкрыцця сваёй справы выдзелілі 237 чалавекам, у Мінскім — 220, на Віцебшчыне — 211, на Гродзеншчыне — 206, у сталіцы — 149.

Для тых, хто не можа канкураваць на рынку на роўных (інвалідаў, былых зняволеных), браніруюць працоўныя месцы. Гэта значыць, што прадпрыемства будзе абавязана прыняць чалавека на работу. Інакш наймальніку давадзецца заплаціць штраф — да 50 базавых велічынь.

Беспрацоўным прапануюць праходзіць курсы перападрыхтоўкі. Цягнуцца яны нядоўга — ад пары месяцаў ад года. Часта групы набіраюцца менавіта пад заказ канкрэтнага прадпрыемства. Асвоіць можна такія прафесіі, як кладаўшчык, лагіст, кандытар, кіроўца тралейбуса, майстар па манікюры, цырульнік, пячнік і іншыя.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@vziazda.by

У ТЭМУ

НА АДНАГО БЕСПРАЦОЎНАГА ЎРАЧА — 90 ВАКАНСІЙ

Згодна з інфармацыяй Агульнарэспубліканскага банка вакансій, самая запатрабаваная работнікі ў краіне — медыцынскія сёстры (2,4 тысячы свабодных месцаў), урачы (2,3 тысячы) і кіроўцы аўтамабіля (2,2 тысячы). Пры гэтым колькасць прапаноў для дактароў у 90 разоў перавышае колькасць зарэгістраваных беспрацоўных з адпаведнай спецыяльнасцю, для медсясцёр — у 54 разы, для кіроўцаў — у тры разы.

З ліку спецыялістаў неабходны таксама фельчары-лабаранты, ветэрынары, заатэхнікі, педагогі дадатковай адукацыі, леснікі, выхавателі ў дзіцячых садках, інжынеры. Калі казаць пра рабочыя прафесіі, то самыя запатрабаваныя з іх — швачка, муляр, бетоншчык, кухар, маляр, электрагазаваршчык, прадавец. А вось для біёлагаў, пашпартыстаў, аператараў складоў, матросаў-ратавальнікаў і машыністаў аўтамабілеразгрузчыка прапановы практычна адсутнічаюць.

Найбольшым попытам у самах саіскальнікаў карыстаюцца месцы для некваліфікаванай працоўнай сілы. На адну вакансію прыбіральшчыка прэтэндую беспрацоўных — 4,4, дворніка — 4,3, грузчыка — 3, падсобнага рабочага — 2,5.

За студзень — лістапад мінулага года зафіксавана 10 мільёнаў зваротаў да банка вакансій. Наймальнікі шукалі ў базе інжынераў, бухгалтараў, эканамістаў, кіроўцаў, сакратароў, падсобных рабочых. Саіскальнікаў больш цікавілі прапановы для кіроўцаў (140 тысяч зваротаў), бухгалтараў (120 тысяч), інжынераў (112 тысяч), юрысконсультаў (73 тысячы) і эканамістаў (72 тысячы).